

**BUTLLETÍ ELECTRÒNIC
DE LA
SOCIETAT CATALANA DE CIÈNCIA-
FICCIÓ I FANTASIA**
Setembre - Octubre 2007. Número 06

Editorial

***Deu anys tractant de
ciència-ficció
en llengua catalana***

Ens plau molt anunciar que el dia 6 del mes vinent, l'octubre de 2007, la nostra SCCFF celebrarà els seus primers 10 anys. Ho commemorarem al mateix lloc que ens va acollir, on ens vam reunir per primera vegada els components de la CF en llengua catalana, el setembre de 1997, a la bella vila marinera de Vilanova i la Geltrú, bressol de pintors, poetes, narradors i erudits de gran anomenada. Vila, d'altra banda, famosa pel Carnaval, que convoca cada any a la seva Rambla, que no s'acaba mai, nombrosíssims visitants desitjosos de participar en una manifestació festiva i desinhibida, tan lliure, desimbolta i sense fronteres com ho sol ser la CF.

Recordo en Jaume Fuster, i encara el "veig" presidint la taula del nostre primerencontre, llavors president de l'AELC, que ens va fer costat, i la seva muller, una somrient i feliç Maria-Antònia Oliver, la reconeguda escriptora que acabava de superar amb èxit una delicada intervenció quirúrgica que li havia salvat la vida. També hi va assistir, llavors com a degà de la ILC i més tard president de l'Ateneu Barcelonès, el patriarca de les lletres catalanes, Jordi Sarsanedas, conversant amablement amb tothom. Per exemple, desplaçant-nos per Vilanova dialogant amb en Jordi Font i amb mi, i després de la cloenda de l'encontre vam tornar a Barcelona amb tren un bon grup de cienciafeccionats, amb Sarsanedas i Joaquim Carbó, i allí va continuar l'animada conversa.

Tant Jordi Sarsanedas, com Jaume Fuster, Miquel Porter Moix (que vaig conèixer a

la Universitat d'estiu de Prada del Conflent, fa un munt d'anys) i Manel Canals, secretari de la nostra societat en temps heroics, ja no són entre nosaltres, tal com recorda Antoni Munné-Jordà, el nostre sempre actiu secretari, a la presentació del CD que hem editat en ocasió d'aquest segon Encontre. Volem evocar aquests estimats absents que ens van fer costat incondicionalment i desinteressadament, amb el seu temps i el seu impuls, i també fer paleses les nostres activitats i la trajectòria de la CF catalana en aquests deu últims anys.

Podreu comprovar al text de presentació del segon Encontre, a l'apartat de "Notícies", que la SCCFF segueix viva i ben present en la cultura catalana. Animeu-vos i assistiu-hi amics i amigues, lectors d'aquest Butlletí electrònic, afeccionats i conreadors de la CF dels Països Catalans, veniu a Vilanova i la Geltrú a fer-nos companyia en aquesta commemoració. Deu anys són molts anys. Serà un dia de retrobament amb els joves i amb els distingits veterans de la CF catalana, i també de reflexió i de projectes de futur, amb el desig que es facin realitat en els deu anys vinents. Us hi esperem amb alegria.

Rosa Fabregat, presidenta de la SCCFF

NOTÍCIES

Segon Encontre de ciència-ficció en llengua catalana

El setembre de 1997 va tenir lloc a Vilanova i la Geltrú el primer Encontre de ciència-ficció en llengua catalana, organitzat per la secció de Ciència-ficció de l'AELC. Deu anys després, la SCCFF, societat nascuda d'aquell encontre, organitza a la mateixa vila un segon Encontre amb un triple objectiu, commemoratiu, de celebració i també de projecció cap al futur.

Serà el dissabte 6 d'octubre, al Foment Vilanoví (carrer de Santa Madrona, 1, plaça de les Cols), d'acord amb un

programa ben compacte.

De 10 a 12, Assemblea de la SCCFF, acte per als socis, els únics que hi tindran dret de vot, però al qual poden assistir com a observadors tots els afeccionats o els que es vulguin inscriure a la societat. En aquesta assemblea es plantejarà que l'any vinent la junta actual acabarà el mandat, i per tant convindrà començar a anar pensant en la renovació de càrrecs.

A les 12, Obertura de l'Encontre, a càrrec de Rosa Fabregat, presidenta de la SCCFF, i eventualment salutació de representants d'altres entitats i institucions que han col·laborat a fer-lo realitat.

A les 12.30, Taula rodona i col·loqui sobre "CF en llengua catalana: balanç de deu anys i propostes de futur", per a veure com ha canviat el panorama en aquests deu anys i per on cal avançar i què cal rectificar. Els participants seran Jordi de Manuel (CF i utilitat pedagògica), A. Munné-Jordà (La literatura i l'edició), Sebastià Roig (La CF fora del llibre: còmic, cinema, tv, dvd...), Toni Segarra (El fandom: associacionisme, premis, webs...) i Carme Torras (CF i activitat científica), tots moderats per Jordi Solé i Camardons.

A les 14.30, presentació del CD "10 anys de Vilanova. SCCFF, 1997-2M7", a càrrec d'Isidor Bernabé. El CD recull la transcripció de les actes del primer encontre, la reproducció de tots els butlletins que la SCCFF va editar en format de paper, i d'altres documents generats per la societat, i un reportatge gràfic i documental de les activitats, assemblees, publicacions, etc. de la SCCFF durant aquests deu anys. Se'n donarà un exemplar a cada assistent. A continuació, presentació-flaix de *Negocis familiars* d'Albert Garcia i Pascual.

A les 15, dinar al Foment, amb tastos vilanovins. Cal inscriure's per reservar lloc fins al 28 de setembre a encontrescf@gmail.com. A les postres, lectura del manifest galàctic de la SCCFF per Òscar Pàmies.

A les 17, conferència de Màrius Serra: "Ciència i literatura, amistats perilloses?"

A les 18.15, Taula rodona de reconeixement als escriptors veterans de la ciència-ficció catalana: Sebastià

Estradé (n. 1923), Josep Vallverdú (1923), Estanislau Torres (1926), Sebastià Sorribas (1928), Pere Verdaguer (1929), Montserrat Julió (1929), Víctor Mora (1931) i Joaquim Carbó (1932), que explicaran com es van acostar al gènere i com veuen el panorama. Hi haurà lectura dels seus textos *Més enllà no hi ha fronteres* (1966) de Sebastià Estradé; *Nàufrags a l'espai* (1986) de Josep Vallverdú; "El negre i el verd" i "L'annexió" (1965) d'Estanislau Torres; *Els astronautes del "Mussol"* (1972) de Sebastià Sorribas; *El cronomòbil* (1966) de Pere Verdaguer; *Memòries d'un futur bàrbar* (1975) de Montserrat Julió; *Mozzarella i Gorgonzola* (1981) de Víctor Mora; *Calidoscopi de l'aigua i del sol* (1981) de Joaquim Carbó. Montserrat Galícia i Josep Albanell glossaran les obres i presentaran els autors, els quals s'obsequiarà amb un giny extraterrestre.

8.30, Clausura i brindis final.

Per a l'organització d'aquest encontre, la SCCFF ha comptat amb la col·laboració, que agraeix, del Foment Vilanoví, l'Ajuntament de Vilanova, l'Hotel Cèsar, la Institució de les Lletres Catalanes, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i Cedro.

L'encontre serà l'ocasió de retrobar-nos tots els afeccionats a la ciència-ficció dels Països Catalans. Llevat del dinar, no cal inscripció prèvia: es farà una inscripció de registre de participants al moment de donar el CD. Tots hi esteu convidats. Penseu que aquest esdeveniment per ara només ha passat dues vegades en deu anys, o en dos segles; no us el perdeu.

Per veure la situació del Foment Vilanoví podeu mirar

<http://www.grec.net/cgi-bin/entra.pgm?GUIA=006&CODC=0000332&NUM1=+++1>

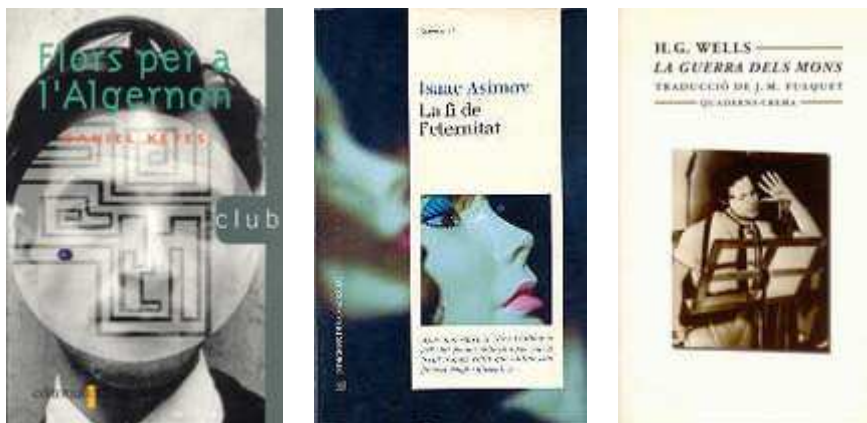
Club de Lectura de Literatura Fantàstica i Ciència-Ficció

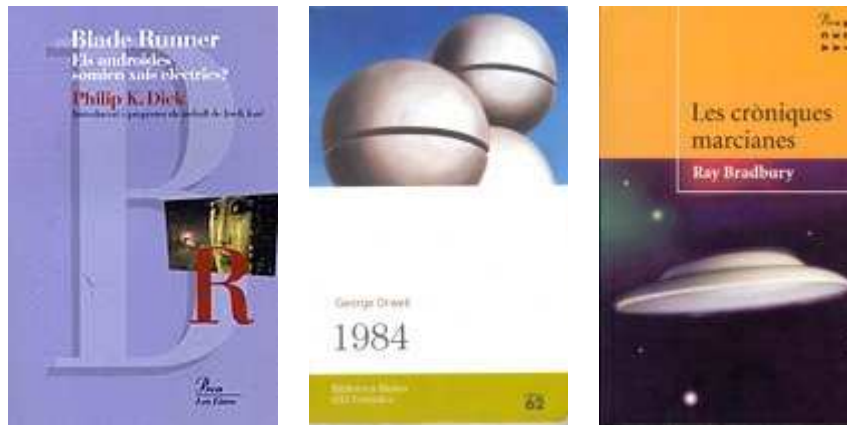
A final de juny de 2007 va acabar la primera edició del Club de Lectura de Literatura Fantàstica i Ciència-Ficció, coordinat per Pau Martínez, que es va dur a terme a la

biblioteca Jaume Fuster de Barcelona des de l'octubre de 2006.

Els tercers, o segons, dijous de cada mes se celebrava una sessió en què els integrants del grup -prop d'una vintena a l'inici i una desena al final- ens reuníem per tal de discutir sobre diferents aspectes del llibre que havíem llegit.

- Les vuit obres, en l'ordre que es van llegir, varen ser:
- *Flors per a l'Algernon* de Daniel Keyes
 - *La fi de l'eternitat* d'Isaac Asimov
 - *La guerra dels mons* de H.G. Wells
 - *Dioses menors* de Terry Pratchet
 - *Somnien els andròides xais elèctrics? (Blade Runner)* de Phillip K. Dick
 - *La història interminable* de Michael Ende
 - *1984* de George Orwell
 - *Cròniques marcianes* de Ray Bradbury

El Pau Martínez, a banda de moderar els debats, ens preparava un petit dossier sobre l'obra de l'autor del llibre que hauríem de llegir i debatre a la propera sessió. També ens lliurava un o més relats de ciència-ficció i fantasia. En aquest sentit va ser molt interessant poder llegir contes de Robert Silverberg, Ted Chiang, Ursula K. Le Guin, Lovecraft, Fredric Brown o Phillip K. Dick, entre d'altres.

Els dos membres de la SCCFF que hi hem participat coincidim que les dues obres que ens han resultat més atractives i que han suscitat els millors debats són *Flors per a l'Algernon* i *1984*.

El Club es mantindrà el curs 2007-08 amb noves lectures, un nou conductor -Álex Vidal-, i nou horari -els quarts dimecres de mes de 19:30 a 20:45. El termini d'inscripció comença el 15 de setembre. Podeu trobar-ne més informació al web: http://w3.bcn.es/V51/Home/V51HomeLinkPI/0,3989,99468069_155012553_1,00.html

Un dels objectius d'aquesta iniciativa de la xarxa de biblioteques públiques de Barcelona és donar a conèixer i promoure la literatura de ciència-ficció al nostre país i seria desitjable que pogués tenir continuïtat durant molts anys.

Carme Torras i Jordi de Manuel

LLIBRES

Jordi Ferrés

Els viatgers de la negra nit

"Ciència-ficció", 20, Pagès editors, Lleida, 2006.

Molts avenços científics s'han produït mentre els investigadors buscaven un objectiu i, amb l'ajut de l'atzar, se n'han trobat un altre. Aquesta paradoxa, força habitual en els processos creatius, és el *mcguffin* sobre el qual Jordi Ferrés aixeca *Els viatgers de la negra nit*. La novel·la ens relata el dia a dia d'uns científics tancats en un habitacle submarí, dedicats a la investigació.

Malgrat el context plantejat, no s'espera el lector cap història d'aventures, terror i claustrofòbia - en la línia d'*Esfera* de Michael Crichton. El protagonista, el jove científic Lluís Grau, no s'enfrontarà amb entitats desconegudes dels fons abissals, sinó que tots els maldecaps, al contrari, li vindran de l'espècie humana que viu

a la superfície. L'odissea de Grau i companyia és una lluita contra els terminis i la mentalitat funcional: hauran de vèncer la tossuderia dels promotors del projecte submarí -uns capitalistes amb poca paciència- que volen treure profit immediat de les investigacions. Més que de ciència-ficció, fins i tot podríem parlar de realisme brut. Si Ferrés hagués apostat per potenciar els elements satírics i humorístics del text, aquest es podria haver decantat cap als territoris explorats per Frederik Pohl i C.M. Kornbluth a *Els mercaders de l'espai*. Però no ha estat així. Potser perquè el pes d'altres referents -Verne o Isaac Asimov- ha estat massa eficaç com a tanc de contenció.

Cal dir que *Els viatgers de la negra nit* està ben escrita. Ferrés demostra que té fusta i que és capaç de donar-nos obres interessants. El gran llast de la novel·la és el tempo lentíssim amb què transcorre, la falta d'acció que faci avançar la trama. No vull dir que l'acumulació de peripècies i tràngols sigui una fórmula que garanteixi el funcionament de res. Però, en aquest cas concret, el lector hauria agraït que hi passessin més coses. Hi ha força material que, llevat de les funcions de contextualització, no aporta res al desenvolupament progressiu de la història. En aquest sentit, potser s'hauria pogut començar la narració amb el descens de la creu gegantina al fons marí i, a partir de petits flaixbacs, anar complementant els buits d'informació.

Els viatgers de la negra nit s'ajusta molt bé a una de les funcions del segell "Ciència-ficció" de Pagès editors: donar a conèixer veus noves. Jordi Ferrés ha

tingut la sort de ser publicat (cosa que no pot dir tothom que hi hagi presentat originals). Això ha de servir-li d'estímul i esperó per a plantejar-se més reptes literaris. El substrat de narrador ja hi és. Té futur, temps i possibilitats. Només cal que hi vagi insistint sense desànim (cosa que, ja ho admeto, és més fàcil de dir que de fer).

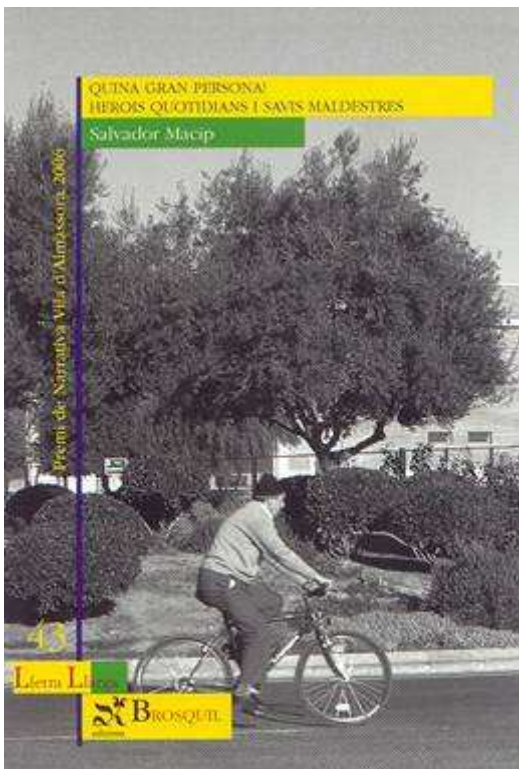
Sebastià Roig

Salvador Macip

Quina gran persona! *(Herois quotidians i savis maldestres)*

Premi de narrativa Vila d'Almassora 2006

"Lletra Llarga", 43, Edicions Brosquil, València, març 2007.

Salvador Macip, un polifacètic a Nova York, ens obsequia aquesta vegada amb un recull de contes salpebrats entre conte i conte amb la història *Temps curtet*.

Temps curtet consta de catorze episodis a tall gairebé de falca on explica d'alguna manera, i a la seva manera, les possibles vides d'en Miquel Garriga, amb la referència i l'homenatge a la idea del *Temps obert* de Pedrolo. Són fragments ràpids, frescos i sovint ens pica l'ullet amb pinzellades humorístiques. Per als amics de la ciència-ficció només hem d'anunciar-vos que en un dels "Temps" hi trobareu el naixement d'un nou superheroi anomenat Anxovaman. Aquí doncs hi trobem una entrada al món del còmic.

La resta del recull la configuren tretze contes de diversa factura amb un vincle comú: cada història és l'exposició i a voltes la lloança de personatges anònims que també mereixen el seu minut de glòria. Potser per això en Salvador ens ho

adverteix a la introducció: a manera de bona obra es proposa difondre la vida d'aquests herois.

Els personatges són extremadament diversos, des d'un marxant tèxtil fins a científics, passant per investigadors privats i narrants (a petició de l'interessant, segons en Salvador) la biografia del seu hámster.

En el transcurs de diversos contes podem gaudir de suggeridores pinzellades de ciència-ficció, començant per un alienígena de sorprenents apèndixs, seguint per un científic que vol experimentar la seva prodigiosa descoberta i també amb una extraordinària adaptació d'una coneguda novel·la de Mary W. Shelley.

També caldria destacar la profusió de diferents temes (sexe, viatges, ciència, concursos...) tocats en la seva major part per un fi sentit de l'humor que sovint us farà més que somriure. Tot plegat un recull de contes escrits en un estil directe, fresc i planer que de segur que us farà passar una bona estona.

Pep Homar

Guillem Sala Lorda

IMAGINA UN CARRER

"Narrativa", 294, Editorial Empúries, Barcelona, 2007.

Premi Documenta 2006, aquesta és la primera novel·la de Guillem Sala Lorda. L'inici és espectacular: El carrer de l'Allau, que va del carrer del Llac a la plaça del Mar, sempre fa baixada, en totes dues direccions i vagis cap a la banda que vagis; a la banda dels parells el clima és sec, i a la dels senars tropical, i quan plou, plou de cantó; i els dilluns es capgira la gravetat i la grava plou cap al cel. Tenim doncs una novel·la de fantasia desbocada, amb una colla de personatges surrealistes. I tot això servit amb una escriptura segura i amb imatges enlluernadores.

La vida del carrer és alterada amb la instal·lació d'un cinemind, un invent revolucionari: "És una mena de cinema fet per als ulls de la ment. Et posen uns elèctrodes al cap que capten les teves visions interiors [...] i les projecten en una pantalla. Com en un cinema normal, però la pel·lícula la fas tu amb els teus pensaments." I amb totes les cabines, andròmines tecnològiques, i fins el domomind, versió domèstica per a projectar-se les pensícules a casa, tenim un invent que altera la realitat i permet de veure tot allò que puguem imaginar. I ja tenim una novel·la de ciència-ficció, que planteja serioses reflexions sobre la interpretació de la realitat i el comportament dels humans davant les innovacions tecnològiques.

Però l'autor es reserva una traca final, que no qüestiona l'invent del cinemind, i per això la continuem considerant una obra de ciència-ficció, però que alhora ens fa reconsiderar en una altra clau tot allò que hem contemplat amb un somriure. I quedem amb el dubte si el camí que l'autor ha triat per resoldre la novel·la era el millor. Però en tot cas, malgrat alguns moments de desequilibri, agraiem la lectura, recomanem la novel·la i respectem l'escriptor Guillem Sala Lorda.

A.M.J.

Marisa Esmatjes

CONTES A LA VORA DEL GEL

Imprès a can Boada, Barcelona, juny 2007.

Si volem estar al dia de tot el que realment es publica de ciència-ficció en llengua catalana, més enllà del poc que s'anuncia com a tal, convé estar atents als volums de contes: el grau de normalització que de mica en mica va obtenint el gènere fa que ben sovint en trobem algun text en reculls de relats no confessadament genèrics.

És el cas del pulcre volum que ha editat la pintora Marisa Esmatjes, un conjunt de dinou contes que haurien merescut millor

sort editorial que l'autoedició. Esperem que algun exemplar vagi a parar al lloc adequat i l'autora obtingui el ressò que mereix i això ajudi a difondre altres textos que té al rebost.

La majoria dels textos d'aquest volum, sovint amb un fons dur, desolat, escèptic o irònic, tenen un to entre fantàstic i oníric, al límit de la realitat. És el cas del relat que obre el volum, amb un marcat to fantàstic: "El pati de les delícies" descriu un jardí on cada nit hi ha un esclat de lluernes quan floreixen les misterioses plantes lluminoses que han nascut en un terra adobat amb cadàvers de pardals. O quasi semblen guions de "La dimensió desconeguda", com "Missing", amb un carrer de la Costa en què, després de deu dies de pluja a la ciutat, continua plovent durant mesos, i els veïns abandonen les cases fins que només hi queda el vell taverner, que per la nevera té un suposat accés a una realitat alternativa. O "La festa", amb l'ascens al capdamunt d'un edifici misteriós, en un relat que sembla una prosa surrealista a la manera de J.V. Foix. O el terrorífic "Le rempart", amb un fantasmagòric edifici que devora els qui el contemplen. O la torbadora "Una història romàntica sobre uns lliris blaus", a la manera de Poe amb un final de fina ironia. O la sòrdida "Feina grisa", amb una mena d'expressionisme pedrolà de postguerra. I fins a "Efectes especials", una història de mutacions per assimilació entre humans i objectes, o "2084", clar homenatge al títol d'Orwell, amb una història de ciència-ficció socioeconòmica digna de la ironia de Pohl, amb una Barcelona futurista on l'evolució laboral i econòmica ha creat un nou ofici manual per a ús de les clientes de les perruqueries de luxe.

A.M.J.

Gerard Guix

Gènesi 3.0

"Textos a part / Teatre contemporani", 41, Arola Editors, Tarragona, 2007.

Al butlletí passat anunciàvem l'estrena d'aquesta obra al teatre Romea de Barcelona. Ara ens n'ha arribat el text editat, que permet llegir-lo assossegadament, tant als que en van

veure la representació com als que així hi tindran el primer contacte.

Al primer acte assistim a l'arribada d'Isobel al cementiri. Un paisatge desolat, amb un arbre mort, i una vella boja que n'ha fet el seu refugi. Isobel tragina una maleta que conté el cadàver de la seva mare; la vol enterrar en un dels pocs cementiris-museu que queden, en un temps d'alarmant superpoblació, a causa del progrés de la medicina, i en què els efectes del canvi climàtic han reduït l'espai habitable. Així doncs, les autoritats han prohibit els enterraments: tots els cadàvers s'han d'incinerar i se'ls ha d'inscriure al cementiri virtual. La rebel Isobel, però, vol enterrar la mare, i tracta de commoure el refractari enterramorts Travis.

Al segon acte assistim al progressiu acostament entre Isobel i Travis, que finalment consent d'enterrar la mare, i ja al tercer els dos joves conviuen al cementiri, dins una realitat cada vegada més estranya, fins que la noia és expulsada del suposat paradís. El quart acte ens donarà la clau, plenament de ciència-ficció, per a interpretar tota la història a què hem assistit.

El títol de l'obra remet al mite del paradís, i amb la vella que incita la noia a rebel·lar-se contra el progrés tenim una obra contemporània però dins l'esperit de la ciència-ficció apocalíptica dels anys cinquanta, amb la música de fons que la societat tecnològica anul·la els valors humanístics d'un suposat passat idíl·lic.

A.M.J.

CINEMA

Sunsi

Poseu a la coctel director, una excel·lent, una brillant i un

extraordinaris, i el resultat pot ser una pel·lícula fallida. Això passa amb *Sunshine* raó? Tal vegada pel guió, o si més no la segona part del guió, perquè la història, i plantejament, no original, però sí correcte, a l'últim terç ens aboca a un final decebed

L'acció se situa a l'any 2057. La humanitat s'enfronta a la seva extinció. El Sol s'es "Ícar II", una nau espacial amb vuit tripulants, té la missió d'anar fins al Sol i llançar nuclear pensada per a reactivar un astre rei en hores baixes. A mig viatge, els tripu un senyal de l'anterior nau, "Ícar I", desapareguda set anys enrere en una missió s partir d'aquest moment els esdeveniments se succeeixen amb celeritat. Assistim a a cadena i desastres a dojo que posen els tripulants davant del seu pitjor malson. I arribar a un final de pel·lícula de terror.

S'ha dit, amb raó, que *Sunshine* beu de les fonts de pel·lícules mestres de la ciència- ara *2001, una odissea de l'espai*, de Kubrick, per l'encert de la seva banda sonora i t majestuositat d'algunes imatges. Se la compara amb *Alien, el vuitè passatger*, per la del grup de tripulants de la nau i les seves interrelacions personals. També li tr referents com per exemple el *Solaris* de Sodenberg, per l'ambient claustrofò *Armageddon*, per les semblances en el tema: una nau portadora d'una bomba per humanitat...

Hi ha una certa unanimitat en la crítica a l'hora d'afirmar que la incursió de Doyle, director de *Transpotting*, en la ciència-ficció no ha acabat de quallar-se. Diuen c pel·lícula que no complau ni a nyerros ni a cadells. Els uns li retreuen el plantejame de lentitud de la primera part, mentre que per a d'altres és la part final la que falla, s gir fàcil del desenllaç.

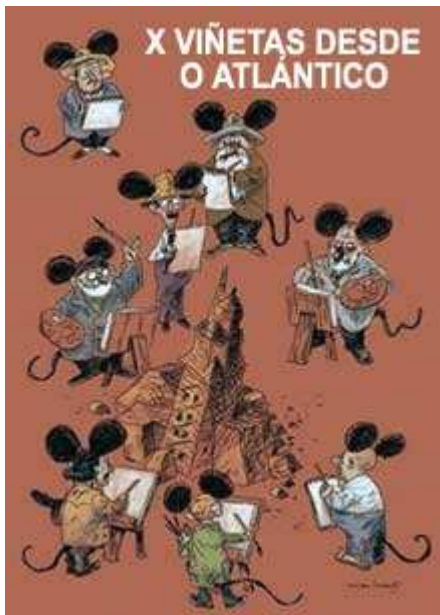
Amb tot, hi ha un termòmetre que, personalment, m'ajuda a destriar el gra de la pa termòmetre és la resistència de les imatges al pas del temps. M'explicaré: Hi ha pel- s'obliden gairebé des del mateix moment d'abandonar la sala de projeccions. I, en ca que perviuen i s'incrusten en l'imaginari personal. Per a mi *Sunshine*, tot i ser un fallida, s'inclou en el segon lloc, és a dir: No s'oblida fàcilment.

I no s'oblida per diverses raons: Per algunes escenes colpidores, i no precisame explosives, sinó les de la primera part, com ara els rostres d'uns excel-lents actors, manera esplèndida... Per moltes imatges d'una gran força visual... Per una música qu atmosfera fascinant... Per la sensació de veracitat que en tot moment proporciona l algunes escenes com el missatge de Capa a la Terra...

En conclusió, *Sunshine*, tot i les seves limitacions, en conjunt resulta una pel·lícula per els amants de les pel·lícules de ciència-ficció.

Montserrat Galícia

CÒMIC

Viñetas desde o Atlántico

A mitjan agost es va celebrar a la Corunya la X edició del Saló Internacional del Còmic de A Coruña "Viñetas desde o Atlántico".

L'espai on es va celebrar, el Kiosko Alfonso, és un pavelló adaptat per a aquest tipus d'actes, que com podeu veure amb la iconografia exterior s'adeia molt a l'esdeveniment. Estances acollidores on es podia apreciar de prop i d'una manera exhaustiva les obres dels autors representats: tot molt diferent de l'aglomeració massiva i el caràcter comercial del

Saló del Còmic de Barcelona.

Entre els autors representats hi havia (també en carn i ossos) Yoshihiro Tatsumi, un veterà autor japonès que va crear el gènere Gekiga, una ruptura temàtica i formal amb el manga. A les parets del perímetre interior del Kiosko es podia gaudir de tots els originals (esbossos i material previ a l'edició) d'alguna novel·la gràfica.

L'obra del creador francès Etienne Davodeau, per exemple, té una qualitat que impressiona: cada vinyeta d'una mateixa història és una obra artística independent de les altres.

Més relació amb la ciència-ficció tenien uns quants treballs originals de Tim Sale, realitzador dels dissenys de la sèrie televisiva "Heroes" (i juntament amb Jeph Loeb creador de tebeos com "Batman: Dark Victory", "Daredevil: Groc", "Spiderman: Blau", "Hulk: Gris"). Va resultar força curiós poder observar de prop alguns dibuixos originals del còmic gràcies al qual Hiro Nakamura veu el futur per "salvar el món".

Jordi de Manuel

OPINIÓ

La ciència-ficció envaeix les Festes Majors

Dues de les Festes Majors de més renom de la ciutat de Barcelona, la de la vila de Gràcia i la del barri de Sants, han estat envaïdes aquest agost per elements de ciència-ficció i fantasia.

En el cas de Gràcia, el carrer de Luís Antúnez, prop de la placeta

de Sant Miquel, ha estat guarnit amb éssers alienígenes. Els mateixos veïns explicaven a la pàgina web oficial de la Festa Major el guarniment del carrer:

"Aquest any us volem sorprendre amb un món de personatges que faran la delícia de grans i petits, un món d'éssers rars, però simpàtics, amb molt de color que, esperem, donin vida al carrer. És un món de fantasia i d'il·lusió, són éssers que poden venir dels còmics, del cine, de diferents planetes, etc. No estan creats per a fer por, sinó més aviat al contrari, per a fer riure, despertant la imaginació de tothom que passi i vulgui amb tots nosaltres celebrar els 20 anys que fem Festa Major al carrer."

Si observeu les fotografies podeu veure els éssers invasors i els seus robotets abans dels ruixats d'aquest estiu plujós i després. Jutgeu vosaltres mateixos: al seu món van evolucionar sense pluges i les tamborinades graciesques va arruïnar qualsevol intent (si és que el tenien) d'envair la Terra.

Sense sortir encara de Gràcia, al guardonat carrer Verdi es podia veure aquest individu de la fotografia que recorda extraordinàriament el cap dels replicants de *Blade Runner*: observeu els cabells fets amb envasos d'Actimel, dues cel·les poblades de forquilletes de plàstic i una dentadura perfecta feta amb xiclets de menta.

A Sants, el carrer Alcolea de Dalt va obtenir el primer premi recreant *La guerra de les galàxies*. Els personatges de *Star Wars*, aquí fets de carn i ossos, campaven per Sants...

... sota l'ombra del "Falcó Mil·lenari".

Sembla evident que la ciència-ficció posseeix un component popular que connecta amb facilitat amb tota mena de persones fins al punt d'envair amb èxit les Festes Majors. La pregunta clau, aleshores, és: per què al nostre país la literatura de C-F no colonitza les prestatgeries de les llibreries i envaeix l'imaginari dels lectors?

Jordi de Manuel

RELAT

Els Nobels, l'esmolet i els enzims*

Aquell dia havíem estrenat cotxe i el meu home em va gastar una broma de les que no s'obliden. Assistia al Congrés Internacional de Bioquímica Francesc Duran i Reynals, al Palau de Congressos de Montjuïc. A les sessions de la tarda va venir el meu marit. Duia el nen, menut com un cigronet, i volia saludar un amic de joventut. Era un físic que treballava a la NASA amb en Joan Oró. A la cloenda va caure un xàfec que va fer ocupar tots els taxis lliures de la ciutat i l'amic del meu marit estava desesperat cercant-ne un per portar a l'hotel Ritz els dos Premis Nobel, Severo Ochoa i Meredith Stanley, Joan Oró i la muller de Francesc Duran i Reynals. Al meu home no se li va acudir res més que oferir a l'amic el nostre cotxe i a mi com a conductora, rient divertits ell i l'amic. No hi van valdre les meves raons, perquè tots ho donaven per fet i de passada els dos amics podrien xerrar una estona.

Era negra nit. Els dos Nobels ocupaven el seient del darrere, i la dona de Duran i Reynals seia al meu costat. La ciutat inundada i llamps i trons pertot, i el ruixat colpejant amb fúria els vidres del vehicle. Les cames em tremolaven. Tot just començava a circular i els vidres ja estaven entelats. Vaig preguntar avergonyida a totes aquelles celebritats si algú em podia indicar on era el comandament de l'eixugaparabrises en aquell cotxe nou. Joan Oró m'ho va dir cortesament amb un mig somriure amable. Plovent a bots i barrals, i en alguns trams del trajecte amb les rodes inundades, els vaig deixar sota el paraigua protector del porter del Ritz i vaig tornar al Palau de Congressos a recollir el fillet, l'home i l'amic transoceànic, i físic de la NASA, que havia de retornar-hi l'endemà, de bon matí. Nosaltres, com que era dia festiu, vam aprofitar per anar a la platja a fer quilòmetres amb el cotxe nou.

Quan vam arribar a Salou, el primer que vaig fer va ser regar les plantes assedegades de la terrassa que donava al davant de la plaça i als carrers que hi conflüen. El nen es movia al meu costat i m'ajudava amb una petita regadora de plàstic groga, quan vam sentir la crida ancestral de l'esmolet a la recerca de les clientes. El nen va aixecar el cap encuriós i jo vaig escoltar embadalida aquell xiulet melòdic, que semblava la crida de la terra, alhora que cercava d'on venia. El jove i la seva moto amb les dues petites moles es desplaçaven a poc a poc cap a la confluència del carrer València amb la plaça, i d'ell brollava aquell cant que tant m'atreia. El vaig cridar des del terrat, però no em va sentir. Vaig deixar el fill a cura del pare i amb les tisoires del cosidor i les de la cuina a la mà vaig baixar les escales brunzent fins al nostre portal, que dóna al carrer del Sol, paral·lel al de València, que també conflueix al mateix lloc, a l'edifici de quatre plantes, que sembla la quilla d'un vaixell, plantat en un cantó de la plaça, on anem algun cap de setmana i durant l'estiu.

Vaig sortir al carrer del Sol, i sense deixar la vorera vaig tombar cap a la plaça fins al carrer València. No vaig veure l'esmolet enlloc, ni tampoc sentir el seu reclam. Vaig mirar tots els topants de la plaça i no hi era. Havia desaparegut de l'entorn i no ho entenia, perquè havia tardat ben pocs minuts a baixar els quatre pisos i donar un quart de volta a la casa. Desencantada, amb les tisoires plegades a les mans, vaig tornar a la terrassa a reviscolar les plantes. Quan estava posada a la feina va començar a bufar un vent molt fort, huracanat, i vaig tornar a sentir l'esmolet com cantava. Era al meu carrer, al davant del portal. El vaig tornar a cridar, igual que abans, de la terrassa estant, i no em va sentir, perquè duia les orelles tapades. Vaig tornar a baixar les escales corrents, amb les dues tisoires a la mà, igual que abans, i aquesta vegada sí que vaig reeixir. El tenia a la vorera del davant, uns metres més enllà, i vaig quedar tota parada.

No era el noi jove de sempre. Era rabassut, mig calb, amb dues orelleres que

l'aïllaven de les espurnes, i els ulls tapats amb unes grosses ulleres protectores. Li vaig lliurar les tisores mig obertes, com dues ics, perquè les observés. Semblaven dos cromosomes en actiu. Mentre les esmolava, reptant-me per com les tenia de descurades, tot dient que havia esperat massa temps, el vent huracanat m'electritzava els cabells i vaig mirar el meu entorn, i no em va semblar el mateix. El mar al davant, incitador de somnis, com sempre, moltes més palmeres, i aquell monòlit al mig que recordava l'*Odissea de l'espai* de Kubrick i Clarke. Em sentia migpartida pel temps. L'esmolet tallava fins brins de roba blanca que enlairava el vent, com ales de papallona, cromosomes al vent, tretes d'un pedaç de llençol, per comprovar la finor del tall de les velles tisores revingudes. L'esmolet va seguir el seu camí pausat des de l'última casa del carrer del Sol, el nostre espai de l'estiu, cap endavant. El vent feia remolins amb fins trossets de llençol.

El vidre del portal em va retornar la meva imatge, amb els cabells blancs. El fill, alt com un sant Pau, i jo petita al seu costat, sortia de l'ascensor, que abans no teníem, amb la vela de windsurf plegada, que aviat lliscaria rabent sobre el mar. Reia feliç perquè bufava el vent i podria practicar el seu esport preferit, mentre em deia: "Que no te'n recordes, mare, que avui faig quaranta anys?"

Potser era per aquest motiu el meu salt en el temps, o perquè a la televisió van retransmetre una biografia de Severo Ochoa, els seus companys i els enzims que encenen el foc, i els físics, tots estudiant l'origen de la vida, o potser es devia a l'influx del monòlit commemoratiu de l'*Odissea* de Kubrick i Clarke, clavat verticalment al melic de la plaça, o al mar de Salou, sense oblidar mai la crida nostàlgica de l'esmolet, com a culpables del capgirament del temps.

***A Jordi de Manuel, tot agraint-li el seu conte "El laberint", sobre Salou.**

Rosa Fabregat

Recordeu que el número 7, corresponent a novembre-desembre, estarà a la xarxa a començament de novembre.